

A magyar könyv vására a pesti utcán

Háborús időben harmadszor köszönt ránk a magyar könyv hagyományosan szép júniálisa. Amíg az egész világ harcot vív egymással földön, vizen és a levegőben, mi magyarok, valószínűleg még a régi nomád szokásokhoz híven, pár napra sátorot verünk a városok forgalmas terein és ünnepi zajt csapunk a magyar könyvnek. Két fronton küzdünk, fegyverrel egyik kezünkben, könyvvel a másikban. És így van ez jól, kis népek nem követik a luxust, hogy a fegyverek zárában csak egy pillanatra is szögbe akasszák a lantot. A rideg sors mindig helytállásra intett bennünket s a veszedelmek idején mindig az író volt az, aki elsőnek kiáltotta meg a veszelty. Irt verset, írt regényt vagy tanulmányt: a magyar ég alatt ez nemcsak szenvedély volt, hanem szolgálat is. Elsősorban szolgálat és helytállás.

„Magyar Sors — Magyar Hivatás”

Ennek a magasrendű szellemnek jegyében indult ma reggel a Magyar Könyvnap, borús ég alatt, de forró lelkesedéssel. Ezidén, nagyon stílusosan, éppen kultuszminiszterünk legújabb munkája, a »Magyar Sors — Magyar Hivatás« című tanulmánykötet adja meg az egész könyvnap komoly hangsúlyát, rávilágítva nemzeti létünk igazi énjére és sorsunk, hivatásunk mai fokozott jelentőségére. Hóman Bálint műve az Athenaeum könyvnap kiadványai között jelent meg, s a Nemzeti Színház mellett felállított díszes Athenaeum-sátornak kétségkívül egyik legértékesebb és legkapósabb könyve.

A nagy költők sorát Babits Mihály összes versei nyitják meg, a régmúltból Balassa Bálint (Stádium) és Csokonai Vitéz Mihály (Franklin) és Tompa Mihály összes költeményei a keresett könyvnap verseskötetek. Irodalomtudományi szempontból is nagy esemény a teljes Madách megjelenése a Révainál két monumentális kötetben, pontos jegyzetekkel, szöveghű közléssel. Regényiroink élén Móricz Zsigmond áll: »Rózsa Sándor összevontja a szemöldökét« című hatalmas regénye, az első Rózsa Sándor-kötet bátor népi etikájának és történelmi freskójának folytatása. Az Athenaeum az idei könyvnapra újból kiadta Kuncz Aladár felejthetetlen alkotását, a Fekete kolostort s Zilahy Lajos legnépszerűbb regényét, a Halalos tavaszt.

A Nemzeti körül még két sátor díszesleg, a Stádiumé és a Főiskolás Szépműveseké. A Stádiumnál Dövényi Nagy Lajos dedikálja regényét (Allóvíz) és Thury Lajos a »Földrengés Japánban« című fantasztikus könyvét.

Nem sokaság, hanem Lélek...

A Vörösmarty-téren új sátor fogadja a könyv barátait, nem is sátor, hanem pavillon. Lakói: a szlovákiai magyarok gróf Esterházy János »családfő« vezetése alatt. A szlovákiai magyar írók ez idén teljesen külön sátorban állították ki meglepően gazdag alkotásaikat. A Szózat költőjének ölelő karjai veszik körül a zoboraljai—nyitrai vidéki népi stílusban, kopjafák közé épített könyv-ereszes házat. A zsindeletes ducek, a kopjafák és a ház lakói könyveikkel együtt színmagyarok, míg a falakat festő rózsák, szegfű- és mákvirág színei a sokrétű, gazdag Hegyország testvéri közösségben élő népeit jelképezik. A nagyon szépen tervezett és kivitelezett pavillon Neogrády Miklós érdeme.

A tetőként ereszkedő hatalmas könyv nyitott oldalain két idézet magyarozza meg a szlovákiai magyar írók idejé jelentkezésének mélyebb jelentőségét. Az első idézet Berzsenyi Dánieltől való: »Nem sokaság, hanem Lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat«. A másikat a szlovákiai magyarok vezetője írta az egyik könyv előszavában: »Ha a mi földünkön magyar szó esendül, az a mi lelkünkben már ünnepi hang.«

Szlovákiai művészek festményei díszítik az ereszes ház falát és egy érdekes tanulságos térkép, amely feltűngeti a magyar pártkerületek, könyvtárak és Magyar Házak helységeit. Az írók közül eljöttek Asguthy Erzsébet, L. Kiss Ibolya, Pozsonyi Anna, Brogyányi Kálmán, Duka-Zolyomi Norbert, Környei Elek, Reinert János. Nyitráról Dallos István és Martonvölgyi László. Itt van az ereszes alatt Somos Elemér is, a pozsonyi Ma-

gyar Hirlap (az egyetlen szlovákiai magyar napilap) főszerkesztője.

A kora délelőtti órákban Pataky Tibor és Balla Pál, majd gróf Andrássy Manó tisztegett a szlovákiai magyar írás előtt. Vidáman érkezik az erdélyiek felől Bárdossy László volt miniszterelnök, akit Esterházy János fogad és kalauzol a szlovákiai magyar írói értékek házában. A volt miniszterelnök szívesen elbeszélget a jelenlévő írókkal és takaros kis könyvcsomaggal mond búcsút.

Egy bunkernek álcázott könyvsátor

A Szervita-téren a Magyar Könyvnapok régi kedves vendégei: az erdélyiek... Ezidén két könyvnap könyvet hoztak át a Királyhágón: Kovács László szerkesztésében az »Erdélyi Csillagok« második kötetét és Wass Albert most megjelent kétkötetes regényét (»Mire a fák megnőnek«). De erdélyi ajándéknak számít, ha a Révai adta is ki: Tamási Aron ezeroldalas »Összes novellái«. Szülője: Tamási Aron, dajkálói; Bókay János és Illés Endre, megelőgetően állják körül báró Kemény János csöndes asszisztálásával a gyönyörű könyvet.

Egy bunkernek álcázott könyvsátor figyelmeztet a Pázmány-szobor előtt a háborús időkre és a magyar katonaszemélyek tiszteletére. Az ötletes sátor a Mefhoszé, boldogan jelenti a könyvvásár vezetője, hogy idáig a legnagyobb siker náluk Gyórfy István hatalmas munkája, a »Magyar Nép, Magyar Föld«.

Az Apponyi-tér csupa sátorerdő. A Magyar Csillagnál Illés Gyula, Tersánszky J. Jenő és Szabó Zoltán dedikálják új műveiket. A Magyar Szemle kis sátrában Székfű Gyula »Állam és nemzet« című történetpolitikai tanulmánykötetét és a Magyar Próza Könyvét látjuk kelendőben. A Franklin-sátor könyvnap büszkesége a bibliapapírra nyomott teljes Csokonai és egy nagyon szép Kaffka Margit-kötet, az Alom.

Az Operaház előtt sátorozik az Új Idők írógardája Herczeg Ferenc, Gulácsy Irén, Csathó Kálmán, Szántó György részvételével. Harsányi Zoltán »Magdolná«-ját keresik sokan s a művészetbarátok Lyka Károly »Magyar Művészettörténet«-ét.

Rövid jelentés a koradélutáni órákban: A már említettek kivül Ignác Rózsa új regénye, a »Róza leányasszony«, Máthé Elek amerikai beszámolója, Tóth Árpád összes műfordításai, Németh László, Féja Géza új irodalomtörténete, Sinka István és Erdélyi József önéletrajza, Karácsony Sándor (Ocsudó magyarság) és Lőkös Gábor tudományos műve a magyar lélek formáiról igen népszerű. (—ss)

A katonaszemély irodalma a könyvnapon

A város egyik legforgalmasabb pontján, a Kálvin-téren vonultatja fel a könyvnapon a magyar katonaszemély irodalmát és művészetét a Vitézi Rend Zrínyi Csoportja. A könyvsátorban értékes és változatos munkákban válogathat a közönség. A kötetek élén halad a »Zrínyi szelleme él« című munka, amely úgyszólván bibliája a magyar hősi eszménység gondolatköreinek. Sok aktuális művön kívül fillérekért vásárolhatja meg a közönség a Regényes hőstörténetek című sorozat önálló kis regényét. Kiállításra kerülnek és megvásárolhatók a »Történelmi faliképek a magyar vitézség világából« című művészi értékű, sokszorosított kompozíciók. A Vitézi Rend Zrínyi Csoportjának vezetősége szívesen várja a magyar közönséget a katonaszemély irodalmának sátrában.

Hargitaváralja jelképes székely község új falubíróvá választott

Hargitaváralja jelképes székely község tegnap rendkívül népes falugyűlést tartott. A lelépő Arkosi Veress Gábor helyébe vitéz Pávay Vajna Viktor nyugalmazott altábornagyot választották meg falubírónak. A falugyűlés örösi lelkesedéssel adott kifejezést szeretetének és hűségese ragaszkodásának a kormányzó és kormányzóhelyettes iránt. Az új főbíró a Székely Ház megvalósítására erőteljesebb akcióra buzdította a jelképes község tagjait.